

Strategiske føringer for Osloregionen IPR 2025-2028

Innstilling fra interessepolitisk utvalg:

Styret i Osloregionen IPR slutter seg til «Strategiske føringer for Osloregionen IPR 2025-2028».

Saksfremstilling:

1. Innledning

I henhold til Samarbeidsavtale for Osloregionen IPR skal representantskapet minst en gang pr. fireårsperiode vedta strategiske føringer for arbeidet. Prosessen for arbeidet med strategiske føringer ble forankret og vedtatt i styremøte 7. desember 2023:

2. Strategiske føringer for Osloregionen IPR 2025-2028

Foreliggende utkast til strategier er basert på planprosessen. I tillegg har de nye strategiske føringene vært til behandling i Interessepolitisk utvalg den 11. april i utarbeidelse av høringsdokumentet. Til grunn ligger også føringer fra samarbeidsavtalen for Osloregionen og gjeldende strategier og dokumenter. På stormøtet den 5. mars 2024 ble betydningen av helhetlig planlegging understreket. I det nye strategidokumentet foreslås det et målhierarki som ivaretar helhet og reduserer sektorisering og «silo-tenkning»:

1. Visjon (uendret, i tråd med Samarbeidsavtalen for Osloregionen IPR)

2. Utfordringer – hvilke utfordringer krever handling?
3. Mål – Hva vil vi?
4. Strategier – Hvordan kommer vi dit?
5. Tiltak (hva skal gjennomføres - ansvar, samarbeidspartnere, finansiering, gjennomføringsdato mm)
6. KPI – Hvilke effekter og resultater skal oppnås?

Det gjøres også oppmerksom på at tiltak og målresultater (KPI) ikke skal behandles i de nye strategiske føringene 2025-2028, men at innspill som er på tiltak/resultatnivå fra planprosessen tas med i utarbeidelsen av årlig handlingsplan.

2.1 Overordnet mål og strategier

Med overordnede mål ønsker vi å kunne gjøre visjonen «*Osloregionen skal være en bærekraftig og internasjonal konkurransedyktig region*» litt mer konkret. For å styrke visjonen foreslås det at våre overordnede mål skal være:

- Å bli et lavutslippssamfunn mot 2050
- Å ha en flerkjernet utvikling, basert på lokale fortrinn
- Å ha en attraktiv hovedstadsregion for næringsetablering, investering og kompetent arbeidskraft

Det skal foregå på en ekte, berikende og banebrytende måte, som er verdienne i Oslo og Osloregionens internasjonale profileringsstrategi¹.

De overordnede strategiene viser hvordan vi skal jobbe mot de overordnede målene:

- Ved å være i front med løsninger for verdiskaping og utvikling som er ihht. FN's bærekraftsmål
- Ved å utvise multifunksjonell ledelse (metro governance) og handlekraft
- Ved å bygge strategiske allianser og nettverk
- Ved å få gjennomslag for Osloregionens politikk og interesser
- Ved å posisjonere Osloregionen nasjonalt og internasjonalt
- Ved å utvikle Osloregionen gjennom kunnskap, kompetanse og ressurser
- Ved å styrke felles identitet

Disse strategiene skal være førende for innsatsområdene og tverrgående temaer for å ivareta helhet og sammenheng, slik at felles retning styrkes opp mot overordnet mål og visjon.

2.2 Innsatsområdene og satsingene

Innsatsområdene bygger opp under visjonen og de overordnede målene. De er også tilknyttet og strukturert etter de overordnede strategiene. Her operasjonaliseres mål- og strateginivået enda mer med delmål og strategiske satsninger. I strategiutkastet foreslår vi følgende innsatsområder, basert på innspill fra strategiprosessen:

- Konkurranseskraft
- By- og regionalutvikling
- Klima, miljø og natur
- Transport og mobilitet

¹ [Oslo Region Brand Management Strategy](#) fra 2015

Føringene for hvordan man skal jobbe i de ulike områdene og nå delmålene på hvert innsatsområde ligger i de overordnede strategiene.

Eksempelvis på innsatsområdet «Konkurranseskraft» foreslås et delmål om «å bli ledende innen innovasjon, med god tilgang på kompetent arbeidskraft». En av de strategiske satsningene vil være å satse på kunnskapsbasert næring og innovasjon. Samtidig gir også de overordnede strategiene rammer for hvordan denne strategiske satsingen skal foregå. Hvilke bærekraftige (og banebrytende) løsninger bidrar satsingen på kunnskapsbaserte næringer og innovasjon? Hvilke strategiske allianser er viktig å styrke eller utvikle? Hvordan bidrar satsingen til å posisjonere Osloregionen? Således vil de overordnede strategiene hjelpe oss med å ha samme fokus eller stille de samme spørsmålene for hvert innsatsområde.

2.3 Tverrgående temaer

For ytterligere å styrke en helhetlig retning foreslår vi tverrgående temaer som er basert på innsatsområdene. Det fører til nødvendig samhandling og fokus på tvers, der helhetlige satsinger er spesielt presserende for mål- og resultatoppnåelse. Basert på bl.a. innspill fra de administrative faggruppene foreslås følgende tverrgående satsinger:

- Sirkulærøkonomi
- Grønn næringstransport
- Kraft
- Miljøtilstanden i Oslofjorden, vann og vassdrag
- Internasjonal profilering

3. Høringsinnspill

Strategiske føringer for Osloregionen 2025-2028, lå ute på høring 29.april-29. mai d.å. Høringsdokumentet ble sendt til medlemmenes kommunale postmottak og kommunedirektører. De administrative faggruppene i Osloregionen fikk også oversendt dokumentet. I tillegg ble strategiene lagt ut på Osloregionens hjemmeside på internett.

I skrivende stund er det kommet inn 6 høringsinnspill² fra:

- Mosseregionen IPR
- Drammensregionen IPR
- Søndre Østfold IPR
- Ringsaker kommune
- Råde kommune
- Lørenskog kommune

Av hensyn til en knapp høringsperiode, har 5 kommuner fått utsatt høringsfrist etter forespørsel. De blir ikke innarbeidet i saksfremlegget fra sekretariatet, men sendt som vedlegg til styret og representantskapet.

² Høringsinnspillene finner på følgende lenke: <https://www.osloregionen.no/kalender/6-juni-mote-i-interessepolitisk-utvalg/>

Halvparten av høringsinnspillene gir sin tilslutning til strategidokumentet og konkrete innspill til strategiene er som følger:

- Klarspråk – «flerkjernet», bruk mer tilgjengelige begreper
- Overordnede strategier, forslag til ny strategi: «Ved å satse på innovasjon i samfunnsutvikling»
- Innsatsområdet 2.1 Konkurranseskraft:
 - o Fokus på:
 - sysselsetting og mobilisering av arbeidskraftreserve
 - kompetanse innen yrkesfag og fagskoler
 - o Ny strategi: «Ved å satse på videreutdanning og omskolering til nye kompetanseområder/yrker for arbeidsstyrken vi har i regionen»
- Innsatsområde 2.3 Transport og mobilitet, fokus på:
 - o økt bruk av vannveier for at mer transport bør skje via innlands vannveier og langs kysten
- Nytt innsatsområde: Næringsetablering
- Nytt tverrgående tema: Kommuneøkonomi

4. Vurderinger og anbefaling

Sekretariatet vurderer at planprosessen har sikret god involvering og forankring av strategiutkastet både politisk og administrativt. Høringsinnspillene så langt avdekker generelt positive uttalelser om innretningen til de strategiske føringene og forslaget til strategier.

Når det gjelder de konkrete innspillene støtter sekretariatet påpekingen om at man alltid bør bestrebe seg til et klart språk som gjør det mer generelt tilgjengelig. Begrepet «flerkjernet utvikling» er basert på Samordnet areal- og transportstrategi for Osloregionen – 2016³, kap. 3.1:

«En flerkjernet (polysentrisk) utvikling skal bidra til at veksten ikke bare skjer i sentrum av regionen, men også i byer og tettsteder utenfor Oslo. Ved å binde sammen en større region utvides arbeidsmarkedet. Det styrker bosettingen utenfor Oslo, og bedriftene i hele regionen får større tilgang på kompetanse. Ved å gi rom for et mangfold av nærings- og kompetansemiljøer i ulike geografiske områder skal regionen få mange bein å stå på.»

Det foreslås at begrepet «flerkjernet» forklares i en fotnote i strategidokumentet siden sekretariatet i skrivende stund ikke har funnet et annet egnet begrep som er mer «folkelig».

Av innspill som sekretariatet anbefaler å innarbeide i dokumentet er tilleggforslag til de overordnede strategiene: «Ved å satse på innovasjon i samfunnsutvikling». Det samme gjelder forslaget til innsatsområde 2.3 Transport og mobilitet. Betydningen av økt bruk av vannveier og langs kysten for transport synliggjøres foreslås som en del av innsatsområdet.

Det er flere forslag som peker på betydningen av at Osloregionen bør ha strategier som omfatter yrkesfag og fagskoler. I foreliggende strategiforslag spesifiseres ikke utdanningsområde eller nivå og det vurderes dithen at spesifikke innsatser som styrker delmålet om kunnskapsbaserte næringer og

³ <https://www.osloregionen.no/wp-content/uploads/ATP-Osloregionen-WEBversjon-1.pdf>

innovasjon bør utarbeides i de årlige handlingsplanene. Forslaget om mobilisering av arbeidskraftreserver bør også eventuelt vurderes når handlingsplanene utformes.

Forslag til flere og nye innsatsområder og tverrgående tema kan i utgangspunktet være utfordrende i et allerede omfattende og ambisiøst strategidokument. Ambisjonsnivået bør vurderes opp mot sekretariatets kapasitet og økonomi, derfor ser sekretariatet det som mer hensiktsmessig å prioritere strammere enn å ha flere innsatsområder eller tverrgående tema. Innsatsområdet 2.1 Konkurranseskraft omfatter imidlertid næringsetablering. Sekretariatet foreslår derfor at dette innsatsområdet kan endres til å hete Næringsutvikling og konkurranseskraft. Når det gjelder forslag til et nytt tverrgående tema om kommuneøkonomi anbefaler sekretariatet at man heller jobber med politisk påvirkning opp mot nasjonale myndigheter og politikere for å styrke kommunenes rammebetingelser der det synes hensiktsmessig. Det kan således vurderes som tiltak i handlingsplan.

Oppsummert anbefaler sekretariatet følgende håndtering av høringsinnspillene:

Innspill	Anbefaling
Klarspråk – «flerkjernet», bruk mer tilgjengelige begreper	Begrepet flerkjernet forklares i en fotnote i strategidokumentet
Overordnede strategier, forslag til ny strategi: «Ved å satse på innovasjon i samfunnsutvikling»	Innarbeides som en ny overordnet strategi
Innsatsområdet 2.1 Konkurranseskraft: Ny strategi: «Ved å satse på videreutdanning og omskolering til nye kompetanseområder/yrker for arbeidsstyrken vi har i regionen» - sysselsetting og mobilisering av arbeidskraftreserve - kompetanse innen yrkesfag og fagskoler	Bør ikke spesifiseres på et strategisk nivå, men kan vurderes som satsinger i handlingsplan.
Innsatsområdet 2.3 Transport og mobilitet, fokus på: - økt bruk av vannveier for at mer transport bør skje via innlands vannveier og langs kysten	Innarbeides i Innsatsområdet 2.3 Transport og mobilitet
Nytt innsatsområde: Næringsetablering	Ivaretas ved å endre innsatsområdet 2.1 til «Næringsutvikling og konkurranseskraft»
Nytt tverrgående tema: Kommuneøkonomi	Isteden for et eget tverrgående tema jobbes det med politisk påvirkning opp mot nasjonale myndigheter og politikere for å styrke kommunenes rammebetingelser der det synes hensiktsmessig. Kan således vurderes som tiltak i handlingsplan.